

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemam za avstro-ogrške dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 27 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petrostopne petit-vrste po 14 h, če se oznanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat.

— Dopisi naj se izvolje frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knaflovičih ulicah št. 5. — Upravnemu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Pesamezne številke po 10 h.

Upravnemu telefon št. 85.

„Agrarna“ stranka na Gorškem.

Novega leta dan je zborovala »agrarna« stranka v Gorici v dvorani hotela »pri zlatem jelenu«. Glavni govornik je bil odvetnik dr. Alojzij Franko, ki je prišel na shod dobro pripravljen, da spelje »agrarna« stranko v klerikalnem taboru, in ki je odšel s shoda razočaran, ker so vse lepe sanje ostale le sanje. Napravil je bil s klerikalnimi generali dr. Pavletičem, dr. Breceljem in Berbučem že cel komplot, kako nagnati te »uporni« kmete pod farovško komando. On in še trije drugi »agrareci« so imeli konferenco z imenovanimi vrhovi klerikalne stranke. Franko je hotel uskočiti kot »agrarna frakeija« v Slovensko Ljudske stranko, češ, »agrarna« je tako krščanska in sveta kakov klerikalna. Nobenega načelnega nasprotstva ni, klerikalec naj ne haja strasti z vero, pa bodo »agrareci« in klerikalec najboljši prijatelji. Mož je delal račun brez — agrarcev. Na shodu je govoril o neverni svobodnosti ter zibal agrarno barčico proti klerikalnemu pristancu. Pa, o, je! Povedati je moral, da je odbor S. L. S. od klonil njegovo zahtevo glede agrarne frakeije. Klerikalni generali so rekli, da jih sprejmejo v stranko, ali le kot ponizne pristaše, ne pa kot kako več ali manj samostojnejši frakeijo. Črni vojskovodje so zahtevali tudi, da mora prenehati »Naš glas« in glasilo »agrareci« naj postane ultramontanski »Primorski list«. Vodil je pa »stranko« vseeno bolj in bolj v klerikalno vodo ter hotel doseči, da bi se proglasila fuzija agrareev s klerikalec. Pa le ni šlo! Njegova desna roka Mermolja iz Vrtojbe se mu je odločno uprl ter rekel: ali si amostojno organizacijo ali pa nici. Med govorom dr. Franka je bilo mrirjanje, tako da je agrarni »voditelj« vztrpel ter se hudo razsrdil. Bajt iz Ajdovščine je izjavil v imenu učiteljstva, da učiteljstvo pojde z agrarno stranko, če bo samostojna, če ne pa ne. Govorili so še nekateri drugi, nakar se je ob navzočnosti kakih 50 ljudi sprejela resolucija, da ostane stranka samostalna ter se bo spuščala v kompromise z drugimi strankami v takih interesih, ki se ne križajo s strankinimi. Še zadnji moment pri resoluciji jih je hotel nabrisati Franko. Predlagal je kompromise s strankami brez načelnih na-

sprotstev. Po njegovem bi smela agrarna stranka sklepati kompromise le s klerikalno stranko, kajti s to po Frankovem mnenju ni nikakih nasprotstev.

»Agrarna stranka« obstaja že skoro leto dni, pa nima nobenega pravega programa, in ni storila nič; ustavnovili so glasilec, katero tiskajo v neki laški tiskarni. List izhaja že dva meseca, pa ima 100 (reci sto) plačujočih naročnikov.

Dr. Franko stori najboljše, če se po tej nezaupnici, katero je dobil včeraj, lepo skrije zopet v svojo pisarno ter kuje naprej iz pravd rumenjake, kakor je to delal doslej skozi 10 let. Po »agrareci« ne bo zlezel navzgor, klerikalec mu pa tudi ne bodo dali obljubljenega mandata, da bi bil poslanec, še toliko manj deželnih odborov, kar bi bil oboje rad. Menda ga je včerajšnji dan zadostno poučil o tem.

Kandidat, Kmetiske zvezde.

Iz Št. Petra v Savinski dolini se nam piše:

Kakor ste že na kratko omenili, so postavili naročeni zaupniki klerikalne »Kmetiske zvezde« dne 30. decembra lanskega leta v Celju za kandidata v deželnem zbor štajerski mesto obolelega dr. I. Dečka moža, ki sliši na ime Alojzij Terglav. Ta Terglav se je rodil v Polzeli, a je sedaj posestnik v Grušovljah v Savinski dolini, kamor se je pričenil k Cepurju. Tu je dvakrat zaporedoma pogorel. Govorilo se je tčas to in ono. Požigalec niso mogli priti na sled. — Ko je Terglav prisel v Grušovlje, je bil liberalce, kakor njegov intimni tovariš Flis. Ker pa ju s časom nobeden značajen kmet in olikan človek ni maral — zakaj vedela bosta že sama! —, preskočila sta v nasproten, klerikalni tabor. V polni meri sta kazala svojo breznačajnost ob Zagorjevi primiciji; tu sta kar vrek zabavljala čez uradnike, učitelje in — duhovnike. Kdor je bil takrat poleg, to dobro ve. In takega moža si je izbrala duhovniška stranka za kandidata! Prav iz sreca ji ga privočimo. — Kakor slišimo, imel bode Terglav v nedeljo, 5. januarja t. l. po prvi maši (zjutraj) shod v Št. Juriju ob Taboru, po deseti maši v Braslovčah, popoldne pa na Polzeli. Svetujemo našim naprednim možem, da se teh shodov obilno udeleže ter si dičnega tega »zvezarja« natančneje ogledajo!

Naprednjak.

Podplatnik me je snel za tri pečate in vožnjo. Hotel je imeti še dva, pa sem mu jih obljubil, če pojde trgovina res tako izvrstno, kakor mi je vedno pripovedoval.

Varuhu sem pisal o izborni kupčiji in seveda nekoliko pretiraval, da bi se mož ne bal preveč za svoj denar. Prosil sem ga, naj mi pošlje najpotrebnejše reči, ker nimam časa hoditi zdaj k njemu, zdaj, ko moram gledati, da sem čimprej uvedem v svojo trgovino, katero bom vodil tako vzdorno, da se bodo drugi zgledovali na meni.

* * *

Ker svojega pohištva nisem imel in ga tudi nisem še hotel tako brž kupiti — nekoliko previdnosti je vedno dobro — šel sem si iskat stanovanje.

Kraj B. je zelo nemškarsko mestec. Prebivalci so seveda skoraj sami Slovenci, ki so se pa tekom let pomenskutarili, ker so si stali vedno v nasprotju s farovškimi gospodi, slovenske napredne stranke pa ni bilo. Ker se je naselilo med njimi nekoliko fanatičnih nemških hajlovcov, je postal B. nemško in nemškarsko gnezdo, kjer so Slovence, če se je pokazal narodnjaka, temeljito preteplili in učili nemške in nemškarske kulture.

Jaz sem bil vsikdar narodnjak, ne samo na papirju ali v besedah, ampak tudi v dejanju, zato sem se

Predlog poslanca Ivana Hribarja in drugov za uradnike pri c. kr. tabačni režiji.

Spomladni tekčega leta razglasili uradniški zakoni nudijo sicer državnim uradnikom razne priznanja vredne pridobitve, vendar pa se uradnikom c. kr. tabačne režije niso izpolnile nade, ki so jih stavili na uvedbo 35letne službene dobe, in sicer iz tega vzroka, ker neče nihče izmed predstojnikov tabačnih tovaren v pokoj vključ v dovršeni 35letni službeni dobi iz enostavnega vzroka, ker bi iz upokojenjem izgubil svoje naturalno stanovanje.

Nazvite temu pa morajo subalterni uradniki plačevati za pokojninski zaklad zvišane prispevke, ki so določeni z novimi zakoni.

Pod temi pogoji je ostal razmeram odgovarjajoč in pravičen avanza za uradnike tabačne režije slej kot prej življensko vprašanje.

Zlasti žalostne so službene napredovalne razmere za one uradnike, ki so poklicani, da zastopajo s potrebnim taktom državne interese v poslovanju z delavci.

Med delom in plačo obstaja načrtnost kričeče razmerje. Preko 30 pristavov IX. činovniškega razreda služi že čez 20 let, 20 oficijalov X. činovniškega razreda čez 10 let in prav toliko asistentov XI. činovniškega razreda čez 10 let, ne da bi imeli kaj upanja na avanzma vsaj v doglednem času. Poleg tega služi 19 praktikantov preko 6 let, 19 preko 5 let, 12 preko 4 leta, dočim je 12 praktikantov že takisto doslužilo 5letno službeno dobo. Vkljub temu pa so sprejeli v zadnjem času v Ljubljani pri sistematiziranju uradniškem statusu 20 uradnikov 5 novih praktikantov: kamor se čuje, se je to zgodilo tudi v drugih tovarnah. Vsi ti praktikanti so absolventi srednjih šol, ki jim je odvzeta vsaka nada na skorajšnji avanzmu.

Ta dejstva dokazujo dovolj, kakšna usoda čaka uradnike državnega podjetja, ki izkazuje 170 milijonov kron letnega čistega dobitčka.

Tem neznašnim razmeram bi se lahko napravil konec s tem, da bi se postavil v proračun znesek 135.000 kron in da bi se mesto 30 tajnikov VIII. činovnega razreda, 88 pristavov IX. razreda, 96 oficijalov X. raz-

reda, 133 asistentov XI. razreda in 50 praktikantov, ki so se v službo sprejeli v letih 1902. do 1904., sistemizovalo 53 tajniških, 108 pristavskih, 116 oficijskih in 123 asistentskih služb.

Ker znašajo izdatki za dosedjanje status 350 uradnikov in 50 praktikantov ne glede na triletnice 1.052.636 kron in ker bi bil za status 400 uradnikov, kakor smo ga navedli v tem predlogu, potreben samo znesek 1.186.196 kron, je jasno, da bi zadostovala gori navedena višja obremenitev, da bi se zadovoljilo uradnike c. kr. tabačne režije.

Z ozirom na to, da bi se morale vsled zvišanega uradniškega statusa pomnožiti tudi triletne doklade, bi torej znašala celotna višja obremenitev okroglih 150.000 kron.

Optri na navedene razloge stavlja podpisani poslanec tale predlog:

»Uradniški status c. kr. tabačne režije se naj pomnoži tako, da bo odpadlo na VIII. činovniški razred 53 in na IX. razred 108, na X. razred 116 in na XI. razred 123 mest. Višja obremenitev se naj vstavi v državni proračun za leto 1909.«

N a D u n a j u , 16. dec. 1907.

Ivan Hribar in tovariši.

Cesar baronu Becku.

D u n a j , 2. januarja. Cesar je izdal na ministrskega predsednika barona Becka sledče lastnoreno pismo: »Ljubi baron Beck! Navdaja me s posebno zadovoljnostjo, da se je po daljšem času zopet posrečilo urediti gospodarsko razmerje med obema državama monarhije na zanesljivem temelju. Uverjen sem, da bo ta ureditev medsebojnega razmerja pomnožila moč in ugled monarhije. Dolžnost mi narekuje, da Vam izrečem za neumorno in uspešno delovanje in za patrijotično požrtvovanost, s katerega ste pogajanja vodili in dovedli do sklepa svojo najtoplejšo Zahvalo ter Vam za vidni znak priznanja podelim veliki križ Stefanovega reda.«

Klerikalizma se sramujejo.

D u n a j , 2. januarja. Klerikalno časopisje je ostro napadlo ministra dr. Gessmanna, češ, da je v razgovoru z nekim madžarskim dopsnikom izjavil, da v programu krščanskih socialistov ni antisemitizma. Dr. Gessmann je nato pisal iz Italije, da ga je dopsnik vprašal le za klerikalizem, nakar mu je minister odgovoril, da je krščansko-socialna stranka v vseh verskih vprašanjih na

5 litrov vsak dan), za 15 kr. premoga, za groš drv in zvečer se je zopet zaletel v prodajalno mlad pobal z velikansko steklenico in zahteval za 4 krajcarje petroleja. Vsekakor boljši uspeh nego prvi dan, sem se tolažil, vendar o dobičku 100 goldinarjev na mesec morem doslej samo sanjati!

Tretji dan se je pa kazal popolen prenos.

Kot bi me bila sreča pogledala skozi veliko okno, tako so prihajali ljudje in mojo trgovino oziroma branjarji. Komaj sem enega odpravil, že je bil drugi tukaj in podajali so si kamor berači ob petkih kljuko pri vratih. Vse je šlo v denar: eikorija, premog, cimet, vžigalice, mleko, drva, sladkor, šota itd. itd. Seveda so prihajali samo taki, ki so kupovali po krajevih in je bil že velik račun, kadar je šlo na desetice; vendar mnogina izda!

Ko se je bližal večer, sem bil že prav odkrito zadovoljen in računal, koliko dobička sem imel cel dan. Načinko do krajevraja nisem mogel dobiti, toda približno sem seštevilil, da imam cela dva goldinarja dobička.

Cakal sem ves dan zastonj. Šele zvečer, ko so bile drugod zaprte prodajalne, je prihitel bosonog deček po četrt litra petroleja. Z veseljem sem mu natočil prav dobro mero in se mu pri njegovem odhodu priporočil za nadaljnje posete.

Druži dan sem prodal liter mleka (od mlekarice sem ga kupoval po

stališču popolne tolerance napram drugovernikom ter sploh ni klerikalna.

Niže avstrijski deželni zbor.

D u n a j , 2. januarja. Nižeavstrijski deželni zbor je sklican na dan 8. t. m. k pardnevemu zasedanju. Glavna točka je dovolitev novega posojila mestu Dunaju, in sicer v znesku 300 milijonov kron za investicije.

Hrvaška politika.

B u d i m p e š t a , 2. januarja. Hrvaški ban dr. pl. Rakodzay je sklical na počasni deželni zbor, ki je dovolitev novega posojila mestu Dunaju, in sicer v znesku 300 milijonov kron za investicije.

Rakodzay je obupan posebno zato, ker baron Rauch, ki ima mnogo vplivnih pristašev, noče vstopiti v njegovo stranko. — Dr. pl. Tomasic je rekel nekemu dopisniku, da bo narodna stranka banov program sprejela z nekaterimi spremembami.

„Zarota“ v Črni gori.

K o t o r , 2. januarja. Sodisce, ki bo sodilo o zarotnikih proti knezu Nikoliju, je že sestavljen. Iz vsakega sodnega okraja se je vzel v ta namen po en sodnik. S tem se hoče javnost preslepliti o nepristranosti.

Terorizem na Ruskem.

P e t r o g r a d , 2. januarja. V Samari je bil na živahni ulici ustrezen načelnik orožniške uprave polkovnik Bozov.

V r a s a v a , 2. januarja. Provozničelj pogroma v Siedlech polkovnik Tihonovski je umrl v vojaški bolnišnici. Živel je v blažni ideji, da ga krvave prikazni preganajo. Privezati so ga moralni na posteljo.

Zakaj je dobila Italija novega vojnega ministra?

R i m , 2. januarja. Kralj Viktor Emanuel je toliko časa priganjal, da ga postal posl. Casanova vojni minister. Kralj namreč želi, naj bi se utrjevanje meje proti Av-

Dobro vago sem dal, ne zato ker dobra vaga v nebesa pomaga, pač pa, da bi si obdržal dobrega »kunta«.

Fant je položil predme tolar velik kot petkrona.

Ker sem vsak denar natanko pogledal, da bi me kdo ne ogoljufal — imel sem v tem že skušnje iz svojih mladih let, ko sem, če sem le mogel, opearhil vaškega štacnarja s kakim starim soldom — sem tudi zdaj prijemši tolar v roko ga natančno premotril.

»Kakšen denar je pa to?«

strijičim prejedovršilo ter
upa, da bo zbornica civilnemu vojnemu ministru raje dovolila potrebna sredstva.

Punt v Maroku — končan?

Pariz, 2. januarja. Admiral Philibert je brzjavil, da so francoske čete z naskokom zavzele utrdbe pri Mediuni ter s tem ugnale najmočnejše puntarsko pleme Beni Spasov. Pri naskoku je bil le en vojak ubit, trije pa so bili ranjeni. Veljake plemena so zaprli, nekateri so se drago odkupili. Celo pleme je moralo plačati 72.000 frankov globe, oziroma vojne odškodnine. Razen tega so Francuzi zaplenili 725 brzostrelnih pušk. Francoska ekspedicija se smatra za končano, in francoske čete, ki so se udeleževale ekspedicij, se nemudoma pošlje domov.

Izjava.

»Slovenski Gospodar« piše v svoji št. 58. z dne 19. grudna 1907 v novici na tretji strani, da so se šolske sestre na družbini šoli na Muti morale umakniti z Muti, oziroma da so same prostovoljno odpotovale vsled raznih napadov radikalnega dijaštva in nehone nega postopanja a o d b o r a d r u ž b i n e g a.

Na to povsem neutemeljeno in za družbino vodstvo žaljivo predbacivanje, dovoljujemo si vsled vodstvenega sklepa z dne 27. grudna 1907 na podlagi aktov konstatirati tale dejstva:

Na Muti je imela družba doslej enorazredno dekliško šolo, ki so jo oskrbovale častite šolske sestre iz Maribora. Kmalu po otvoritvi te šole so se pri vodstvu oglašali različni rodujubi duhovniškega in posvetnega stanu z nasveti, naj se šola spremeni v mešano dvorazrednico, ker šola samoma za deklice ne donaša zadostne koristi. Tako je n. pr. ē. g. kaplan Jos. Somrek v Marenbergu v dopisu z dne 29. septembra 1900 stavil te tri nasvete: 1. da se šola razširi v dvorazrednico, 2. da se sprejmejo dečki, kar je glavna stvar pri omejni šoli in, ker tudi kmetje in delavci to žele, 3. da se nastavi moška učiteljska moč. — Tudi odborniki ob teh podružnicih mariborskih so z dopisom z dne 15. marca 1907 prosili, naj skuša družba preje kot mogoče ustavljati tudi deško šolo na Muti ter so naglašali, da je treba nastaviti za deško šolo poštenega, vernega, delavnega, vestnega in neomadeževanega učitelja.

V 185. vodstveni seji je sedanjih odbor sklenil na Muti otvoriti dvorazrednico za dečke in deklice. Na to so častite šolske sestre v Mariboru s pisom z dne 15. septembra 1907, številka 121 pisale tole: »Predstojništvo vpraša in prosi določenega odgovora, če namerava slavni odbor družbe s to novo ureditvijo mutske šole odpuščati šolske sestre, ali jih če še nadalje porabiti za pouk in v kakem razmerju.« — Na to jem je družba z dopisom z dne 25. septembra 1907, št. 1274 naznana, da je družba res sklenila šolo na Muti razširiti v mešano dvorazrednico — in pristavila tole: »Ker pa je v svrhu izvršite tega sklepa treba zadostiti mnogim predpogojem in ker odbor po svojem tehniškem izvedencu še študira vprašanje, se li bo dvorazrednica dala spraviti v naše poslopje, Vam danes ne moremo dati nobenega določnega odgovora. Zato Vas prosimo kratekoga potrpljenja z zagotovilom, da Vam pravočasno pišemo, ko bode mogoče storiti kak definitiven sklep.«

Na vodstveno prošnjo si je preteklo jesen g. nadinzenir Jul. Hilbert kot tehniški strokovnjak ogledal graščino in vsa druga gospodarska poslopja, ter pozneje vodstvu izročil utemeljene nasvete o prezidavah in popravah bodisi sploh, bodisi radi pridobitve druge šolske sobe.

V seji dne 6. novembra 1907 je vodstvo predlogom g. nadinzenirja Hilbertha pritrdovalo in z dopisom z dne 7. novembra 1907 se je častitim šolskim sestrar na Muti naznalo, katere poprave in prezidave se morajo izvršiti na družbinem poslopju, ter da bode ta popravila in prepredbe nadzoroval član družbenega odbora g. Pahernik. Na ta dopis so častite šolske sestre v Mariboru z dopisom z dne 9. novembra št. 147 odgovorile tole: »Ker vodstvo šolskih sester v Mariboru ni dobito na prošnjo glede mutske šole nobenega določenega odgovora, pač pa zagotovilo, da se osnuje na Muti v kratkem dvorazredna mešana šola, sklepa, da namerava družbino vodstvo glede učiteljskega osobja uvesti stanje, vsled katerega bi ne bilo več mogoče šolskim sestrar poučevati na tamnojni šoli. Radi tega si usoja vodstvo šolskih sester v Mariboru družbi, sklicuje se na pogodbbo, odpovedati oskrbovanje šolskega pouka na Muti in javiti, da šolske sestre ostanejo le pod pogojem, ki so jim zajamčeni v pogodbi z dne 8. grudna 1895 št. 3702, oziroma z dne 17. julija 1893, št. 2323, torej samostojno, kar do sedaj na Muti do 30. septem-

bra 1908.« — V tem dopisu šolske sestre ugovarjajo nekaterim popravilom, češ, da so za časa njihovega bivanja na Muti nemogoča in da bi jih takia popravila in prepredbe motile v njih posesti. — Ugovorom radi prepredbe v poslopu je vodstvo z dopisom 11. novembra 1907 v toliko ustreglo, da je naročilo edinole priredbo druge šolske sobe, priredbo prostorov za pisarno in učila se pa odloži do časa izselitve šolskih sester.

Dopis o odpovedi je vodstvo na podlagi vodstvenega sklepa rešilo z dopisom z dne 2. grudna 1907, št. 1759: »Častitim šolskim sestrar v Mariboru. — Na cenjeni dopisu z dne 9. novembra 1907 št. 147, se častitim šolskim sestrar naznana, da je vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v seji dne 25. novembra 1907 odpoved oskrbovanja šolskega pouka na Muti in naznalo, da se velečastite šolske sestre iz Mut izselijo dne 30. septembra 1908, vzel obžaluje na znanje. — Pri tem se je konštatovalo, da vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda pri svojih dosedanjih ukrepih o zadevi družbine šole na Muti ni storilo ničesar, kar bi moglo dati kak utemeljen povod za napade, ki so se vršili po javnih listih na družbino vodstvo, kar bi onemogočilo daljše sodelovanje častitim šolskim sester na Muti. — Dalje je vodstvo v isti seji sklenilo, če bode le mogoče pričetkom prihodnjega šolskega leta, t. j. o Veliki noči 1908 na Muti otvoriti prvi razred mešane ljudske dvorazrednice. Poleg tega razreda ostane še drugi razred dekliške šole, v katerega pridejo deklice, ki pojavijo sedaj prvi razred dekliške šole. Za pouk na mešanem prvem razredu se nastavi posvetna učiteljska moč, glede pouka v drugem razredu pa se naprosijo častite šolske sestre, da istega oskrbujejo pod dosedanjimi pogoji do 1. septembra 1908, t. j. do časa svoje izselitve. — Častite šolske sestre vladljivo prosimo, da prejem tega dopisa družbi potrdijo ter obenem naznano, da li hočejo pouk v drugem dekliškem razredu oskrbovati do 1. septembra 1908.«

Častite šolske sestre so na ta odlok z dopisom z dne 17. grudna 1907, št. 162 javile: »da ni mogoče, dasi bi (predstojništvo) rado ustreglo želji slavne družbe, oskrbovati pouka v drugem dekliškem razredu do 1. septembra 1908 zaledno z moško učiteljsko močjo, ker se to ne strinja s pravili redovništva.«

To so fakta, na podlagi teh fakt blagovoli slavno občinstvo soditi, je li vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v tej stvari postopalo res — ne h o - n e t o.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, 30. grudna 1907.

Dopisi.

Od D. M. v Polju. Bilo je pred prazniki, ko sem imel opravka v Ljubljani. Ko vse izvršim, pridevam slučajno mimo škofiske cerke, in ker čujem, da je pridiga, stopim nekoliko notri. Ravno čujem: Predragi, ljubite se med seboj, spoštuje drug druga in ne bodite škodoželjni niti svojemu srovačniku, kajti Kristus je rekel: Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe. itd. Dovolj sem imel to hinavščine. Urno jo odkurim proti domu. Ko sem pa prišel iz mesta na samoto, mi pridejo na misel oni lepi Kristusovi nauki, katere pa naši duhovniki poznajo le v teoriji, v praksi pa jih ne izvršujejo, ker njihov princip je: Poslušaj me, a glej me ne. Princip njihov je pač ta, da se mora vsakega ubiti — duševno ali materialno — ako ne trobi v njihov rog, a na krščanski podlagi je vse dovoljeno. Po teh principih se dela tudi pri nas v D. M. v Polju. V dokaz temu poglejmo le, kaj je vse dovoljeno na krščanski podlagi. Imamo društvo, čigar delovanje je označeno že na društveni hiši „Veri in omiki“. Ker to društvo že daje časa obstoji, bi si mislil človek, da morajo sadovi biti že dovolj vidni. A temu ni tako! Poglejmo glede „vere“! Ne ubijaj! Ne kradji! Ne preštevuj! To so točke, proti katerim se vedno greši. K prvi: Ni še dolgo, kar so bili fantje iz naše fare obsojeni radi tepeža. In če vprašamo sodnijo, kje je največ tepeža, bode pokazala proti vzhodu Ljubljane. K drugi: „Raubschützov“ pri nas kar mrgoli, še pred kratkim so konfiscirali veliko orožja takim ptičkom. Pa še drugo je k tej točki, a naj za danes molčim. K tretji je pa obilo; in sicer od prvih kapacetov tega društva, pa do društvenikov samih. Predsednik je Jeriha. Dve hčeri ima, ki sta tako usmiljeni devici. Prva je v blagoslovjenem stanu, druga pa se je pred kratkim zagovarjala pri sodniji ali jo je „dotični“ posilil ali ne. In kaj mislite, kdo je ta „dotični“? Nihče drugi, kakor bivša druga kapacita izobraževalatelj tega društva, slomškar Hlebec. Orgije, ki jih je uganjal s to 16letno predsednikovo Marijino devoico v svojem stanovanju, ni mogoče

dostojnemu človeku opisati. Da omenim tudi društvenika povem, kako se je neki Marijin otrok izrazil: Ko bi ne zahajal v društveni dom, bi se mito da sem oče, ne bilo zgodilo. Kakor vidimo, se imenito skribi v tem društvenu za moral. Kar se pa stori za „omiko“, za drugo nalogo tega društva, je tudi mnogo. Kaplan kupi gramofon, s katerim pobirajo za bisago. Vadijo se v ponočevanju. Poslušate župana, kako se jezi, ko mora njegovega pomočnika zjutraj po večkrat klicati prej ko vstane, ker reže ne more, saj je še pred par urami domov prišel. „A če bi to samo včasih bilo“ tarnajo oče župan, „pa je to vsak dan.“ — Morda pa je omike to, da hodi tropa fantov prijet na dostojnim ljudem mačje podoknice tako, da se mora te omikance pred sodnijo poučiti, kako se imajo vesti. Sicer se pa sodov omike ne čuti. Ljudje so ošabni, neprijazni, mogočni in nevedni kakor nekdaj in bodo ostali, dokler jih bode obsegalo solnce klerikalne omike. Zdaj pa drugi princip, ki pravi, da se mora škodovati onemu, ki ne deluje za nje. V tem nam daje najlepši vugled kaplan. Na piko si je vzel gospodinčno poštarico. In zakaj? Gospodinčna je odpovedala službo poštnemu slušku Kukavici iz tehtnih vrakov. Hitro so skovali, da zaradi tega, ker je član klerikalnega društva. Sklice se torek shod, pride državni poslanec Gostinčar in poštarico se obsoodi na smrt. „Celo zadevo ima rokah državni poslanec Gostinčar, smo brali v „Slovencu“. Seveda pritožba na poštno ravnateljstvo tudi. A nihče ni tako prebrisal, da se o stvari prepirča na pravem mestu, to je pri gdč. poštarici, zakaj da ga je odslovila. V divji strasti tulijo svoje. Celo Gostinčar, katerega „Slovenec“ tako povzdriguje, se vsede na him. Gospodinčna mi je nekega dne pove dala o pismu, v katerem ji preti, da jo bo ob kruh spravil, ako ne vzmame slua Kukavico nazaj. Nato mu gdč. poštarica pojasa v pismu, da ni vzrok odpusta ta, da je dotičnik član tega društva, ampak vse kaj druga. Ta prebrisani poslanec pa tega ni razumel, ampak trdi še vedno svoje, jemlje pač prejšnje grožnje nazaj, ter se opravičuje tako, da ga nihče ne razume, kaj da pravzaprav hoče. Ker so pa naši poštenjakovi izprevidel, da se ne da tako ničesar opraviti, pričeli so drugače. Kaplan je pričel pobirati podpise po hišah za sl. Kukavico. Deloma s silo n. pr. pri nekem tovarniškem uslužbencu, deloma na Fužinah, kjer pa imajo svojo pošto v Hrušici. Iskali so še dalje podvoda pritožbe in našli so v „Slovencu“ jo denuncira „nekdo“, da je gospodinčna groba itd., a bilo ni nič druga, kakor da je gospodinčna nezačetno zaviti paket zavrnila, kar ji veleva njena služba. V „Naši moči“ jo dolže dejant, ki so pa, kakor sem se informiral, vsa neresnična. Še celo nekaj pikantnega ji obljubujejo, a čisto gotovo ne vedo ničesar, ker druge bi ti škodoželjeni gotovo povestali. Poštno ravnateljstvo pa je govorilo spoznalo, da se vse to vrši le iz hudobine, zato ne ugovarja gospodinčni, kar seveda silno jezi kake dva ali tri v naši fari. Župnik, moder mož, pa molči o vsem, a vendar bi lahko počel svojega podložnika, da še ni kak višji poštni inšpektor, ter mu naročil naj uči ljubezen, ne sovraščino. Tako torej izkazujejo ti ljubci prijatelji ljubezena do svojega bližnjega v praksi. Žato sem jo tako urno odkuril iz cerkve, ko sem slišal farizejske besede. Pak malu na svidenje! — Po raznih virih napisal Vevčan.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. januarja.

— Seja »Odbora za Trubarjev spomenik«. Snoči ob polu 7. zvečer je imel odbor za Trubarjevo slavnost svojo drugo sejo. Za tajnika sta bila izvoljena notarska kandidata gg. Jos. Krevl in Janko Kersnik. Na predlog blagajnika g. M. Lukancapl. Savenburga se je sklenilo prirediti v nedeljo, 10. maja t. l. javno tombolo na korist Trubarjevemu spomeniku. Na Oklje za prispevanje za Trubarjev spomenik se pošlje v objavo temeljistom: »Soci, »Gorenje«, »Notranje«, »Našemu Listu«, »Slovanu«, »Domovini«, »Narodnemu Listu«, »Učiteljskemu Tovarišu«, »Novi Dobici«, »Ljubljanskemu Zvonu«, »Svobodi«, »Rdečemu Praporu«, »Prosveti«, »Našim zapiskom«, »Glasu Svode«, »Svobodni Misli«, »Pokretu«, »Obzoru«, »Agramer Tagblattu«, »Savremeniku«, »Novemu Listu« na Reki, »Slovenskemu Jugu« v Belgradu in »Slovenskemu Přehledu« v Prazi. Odbor bo razposlal prošnjo na razne slovenske občine in denarne zavode, da prispevajo po možnosti za Trubarjev spomenik. Za načrt medaljona na spomeniku se razpiše natečaj, ki se ga lahko udeleže vsi slovenski umetniki. Na predlog predsednika dr. Zbašnika se je sklenilo v prihod-

nji seji izvoliti odsek za prireditev javne tombole in ožji komite, ki bo opravljal vse posle, tičoče se postavite spomenika. Po daljši debati se je sklenilo, da se spomenik odkrije v p o n e d e l j e k d n e 2 9. j u n i j a t. I. Predsedstvo se je pooblastilo, da naprosto »Zvezdu slovenskih peskih društev«, da sodeluje pri slavnosti odprtja spomenika. Končno je poročal tajnik »Društva slov. književnikov in časniki« R. Pustoslemšek o Trubarjevi sliki, ki se ima dati napraviti. G. arhivar Ašker je drage volje obljudil, da dá v svrhu reproducijo na razpolago Trubarjev portret, ki ga je naslikal Ivan Grohar. Slika bi se dala reproducirati v barvni avtotipiji pri znani tvojni J. Löwy na Dunaju. Reprodukcija (velikost 45 × 30 cm, prvi 1000 izvodov) bi stala 867 K 50 v. Po kratici debati, ki so se je udeležili gg. Trstenjak, Lukancapl. Zbašnik in dr. Zbašnik in dr., se je sklenilo pisemo naprosto g. arhivarju A. Aškerju, da dovoli reproducijo Trubarjeve slike. Ko se je sprejel predlog g. Trstenjaka, da se naroči 3000 Trubarjevih slik, je predsednik dr. Zbašnik zaključil sejo s pripombo, da bodo v prihodnje po možnosti seje ob sredah ob 6. zvečer, kakor doslej v mestni posvetovalnicici na magistratu.

K razmeram na jeseniškem kolodvoru.

Ze enkrat smo poročali o dogodku, ki se je izvršil na jeseniškem kolodvoru 18. septembra p. l., ko je bila slovenska družba od nemških uslužbencev na najgrši način napadeni na peronu jeseniškega kolodvora. Posledica je bila sodno postopanje proti Slovencem radi — žaljenja uradnih oseb. Tržaška direkcija je blagovolila takrat na pritožbo sledče odgovoriti: »Z ozirom na vašo pri prometnem uradu v pritožno knjigo vpisano pritožbo se vam naznana, da pride vsa zadeva v razsodbo pri c. kr. okr. sodišču v Kranjski gori«. Dopis je lastno podpisano podpisnik ravnatelj žel. direkcije v Trstu gosp. Ruff. Sodnija je izrekla svojo sodbo, zato se vsojamo vprašati sledče: 1. Ali je vodila slavna direkcija v Trstu disciplinarno preiskavo proti postaje načelniku Kollerju, ki je narodnega sovraštva pošilja lažniva poročila na ravnateljstvo ter tako le neti narodni boj v občini? 2. Ali se je uslužbenec Dunsta poučilo, da ne sme pod kinko uradne oblasti napadati Slovencev? 3. Kaj misli ukrepi vodnega podpisnika v Trstu gosp. Ruff. Direkcija je izrekla svojo sodbo, zato se vsojamo vprašati sledče: 1. Ali je vodila slavna direkcija v Trstu disciplinarno preiskavo proti postaje načelniku Kollerju, ki je narodnega sovraštva pošilja lažniva poročila na ravnateljstvo ter tako le neti narodni boj v občini? 2. Ali se je uslužbenec Dunsta poučilo, da ne sme pod kinko uradne oblasti napadati Slovencev? 3. Kaj misli ukrepi vodnega podpisnika v Trstu gosp. Ruff. Direkcija je izrekla svojo sodbo, zato se vsojamo vprašati sledče: 1. Ali je vodila slavna direkcija v Trstu disciplinarno preiskavo proti postaje načelniku Kollerju, ki je narodnega sovraštva pošilja lažniva poročila na ravnateljstvo ter tako le neti narodni boj v občini? 2. Ali se je uslužbenec Dunsta poučilo, da ne sme pod kinko uradne oblasti napadati Slovencev? 3. Kaj misli ukrepi vodnega podpisnika v Trstu gosp. Ruff. Direkcija je izrekla svojo sodbo, zato se vsojamo vprašati sledče: 1. Ali je vodila slavna direkcija v Trstu disciplinarno preiskavo proti postaje načelniku Kollerju, ki je narodnega sovraštva pošilja lažniva poročila na ravnateljstvo ter tako le neti narodni boj v občini? 2. Ali se je uslužbenec Dunsta poučilo, da ne sme pod kinko uradne oblasti napadati Slovencev? 3. Kaj misli ukrepi vodnega podpisnika v Trstu gosp. Ruff. Direkcija je izrekla svojo sodbo, zato se vso

Karel Dolničar iz Marijanšča. Glavni dobitek v znesku 40 000 krov je zadele srečka št. 71025, drugi dobitek v znesku 4000 krov pa srečka št. 8570; po 1000 krov so zadele srečke št. 70767, 30598, 16230, 25605 in 66115; ostalih 593 včeraj izzrebanih srečk dobi vsaka po 60 krov. Svi dobitki 43. žrebanja znašajo skupaj 84 580 krov.

Svoje mater umoril. Včeraj pooldne ob 4. uri je posestnik Janez Mihelič v Sneberjah z nožem zabodel svojo mater Marijo. Starka je bila na mestu mrtva. Mrtvo truplo so prenesli v mrtvašnico k Dev. Mariji v Polju, kjer je bila danes dopoldne sodna komisija. Nečloveški sin je pogbenil in orožniki ga dosedaj še niso mogli izslediti. Mati in sin sta že dlje časa živel v sovraštvu. V zadnjem času sta se tožarila radi preužitka. Mati ni stanovala pri sinu. Ko so včeraj ljudje videli Miheliča iti v maternino stanovanje, so se čudili, ker jem je bilo znano, da se mati in sin niti ne pogledata, kamoli da bi med sabo govorila. Vendar pa ni nikde slutil kaj hudega. Sele ko so našli kasneje Marijo Mihelič v krv ležati v kuhiini, jem je bilo jasno, da je Janez Mihelič šel mater obiskat z golj znamenom, da jo umori. Zabodel jo je sredi v prsi.

Zmrznil je v neki jami v Gornji Luži pri Škofovem Loka ozelenjen gostič Anton Vidmar. Spil je preveč žganja in obležal nezavesten.

Ogenj. Poročali smo v petek, da je v Mirni na Dolenjskem pogorel Franc Šmalc kozolec. Pravzaprav je pa pogorel klobučarju Ivanu Šmalcu. Zažgal je nekdo nalašč škopo, ki jo je branilo pod kozolcem zeleniško podjetje. Kozolec je bil na novo krit in je pogorel s škopo in mnogo hrastovega lesa vred. Škode je 1000 K. Zavarovan g. Šmalc ni bil. Ljudje, ki so videli storilca v mraku, so vpili za njim, on jim je pa klical: „Mirečanje, to imate za parado!“

Predavanje. V nedeljo, dne 5. t. m. priede kmetijska podružnica v Dolenji vasi pri Ribnici občni zbor, na katerem bo predaval gospod Dragotin Gustincič, geometrijski asistent za agrarske operacije, o zložbi gospodarskih zemljiješ. V predavanju se bo oziral še specjalno na poljedelske razmere v Ribniški dolini. Prijatelji kmetijstva dobrodoši!

Odvetniški in notarski uradniki so zborovali dne 29. decembra p. l. v Novem mestu po § 2. zb. zak. O tem shodu se nam piše: Predsednikom shoda imenovan je bil z vzklikom tovariš Kraiger, odvetniški sollicitator v Novem mestu, ki je z lepimi besedami pozdravil navzoča ljubljanska tovariša Christofa v Cimermanu ter navzoče tovarišem. Zahvalil se je ljubljanskim tovarišem, da so vendor enkrat prišli do prepranja in sprevideli potrebo, ustavnost za našo kronovino stanovsko društvo, ki naj bi slonelo na zdravi podlagi. Nato poda besedo tovarišu Josipu Christofu iz Ljubljane. V pol ure trajajočem govoru je razložil tovariš Christof pomen organizacije za odvetniške in notarske uradnike ter njeno veliko korist za posamezne stanove. „Kakor se potapljači obupno oklene vsake slabe bilke, ki mu moli in nad denečin valov, tako strastno naj se opri memo tudi mi, ki smo takoreč potapljači se v naši bedi in revščini, — naše organizacije, katera nam ne nudi slabotne bilke, ki se odtrga pod težo, katera temveč nudi močno deblo, po katerem bodo morakali zmagonosno naprej pod okriljem za stave organizacije in uspeh nam bo zagotovljen.“ Z navdušenjem sprejel se je ta govor, nakar je tovariš Cimerman iz Ljubljane stvarno in temeljito poročal o razmerju društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju do njegove ljubljanske skupine. Iz njegovega poročila smo se prepričali, da je bila ljubljanska skupina popolnoma opravičena, da se je razdržila in da se je osnovalo samostojno stanovsko društvo za Kranjsko. Ko je tovariš Cimerman slednji še razložil namen bodočega novega društva ter začrtal glavne točke, ki jih ima to društvo predvsem rešiti, predlagal je tovariš Karlin iz Novega mesta, da se vabilo ljubljanskih tovarišev za pristop k bodočemu društvu naj nobeden izmed novomeških tovarišev ne odreče, temveč, da naj takoj podajajo svoje pristopne izjave. Ta predlog je bil enoglasno sprejet, nakar so podali vse navzoči tovariši pristopne izjave. Tovariš Kraiger iz Novega mesta pozdravi navzočega c. kr. kancelista Mehora iz Metlike, mestnega blagajnika g. Pelca in obč. tajnika g. Streljka iz Kandije ter se jim zahvaljuje za njih udeležbo, s katero kažejo simpatijo do odvetniških in notarskih uradnikov. Tovariš Lakner iz Novega mesta predlaže, da se ustanovijo posebna društva na Dolenjskem, Gorenjskem in Notranjskem, oziroma filialke društva odvetniških in notarskih uradnikov za Kranjsko. Ta predlog je zavračal stvarno tovariš Medvešček in tovariš Christof, ki je poudarjal, da bode organizacija odvetniških in no-

tarških uradnikov za Kranjsko itak prirejala v večjih mestih cele kronovine vsakoljetne shode, na katerih bodo kranjskim tovarišem dana prilika, svoje zahteve javno in jasno razodeti. — Sicer bodo imeli kranjski tovariši tudi v odboru svoje odločne zastopnike. Tovariš Pelc pozdravlja idejo ustanovljenja samostojnega društva in izraz željo, naj bi ono delovalo na to, da se ustvari lastni zavod za Kranjsko glede državnega penzijskega zaklada ter da se sprejmejo v zakonski načrt glede trgovskih uslužencev tudi odvetniški in notarski uradniki. Po zaključku shoda napil je tovariš Christof vsem navzočim tovarišem, zahvalil se jim za njih prisostvovanje. Napil je navozemo notarskemu kandidatu g. Režeku kot bodočemu šefu ter zastopniku državnih uradnikov c. kr. sodnemu kancelistu g. Mehora iz Metlike. Ta slednji spodbujal je z lepimi besedami navzoče tovariše k slogi in vzajemnosti ter nas zagotovil simpatije državnih uradnikov. — Ta dan postal nam bode v prijetnem spominu in bode v zgodovini odvetniških in notarskih uradnikov gotovo delal čast novomeškim tovarišem, ki so pripomogli s svojim pristopom okrepliti našo organizacijo.

Si zažigalec. 21letni kočarjev sin Franc Homovec v Kalcah pri Logatcu je zažgal hišo svoje matere, ker mu je ni hotela prepustiti. Pogorela je hiša, hlev in pidelki. Škode je 3000 K, zavarovalnine pa je 800 K. Homovec je epileptičen in sodno dognano ni odgovoren za svoja dejanja.

Zgorela jo. Na božični dan se je ob 3. zjutraj vlegla 12letna hči Jožefa Marije Boštjančič v Veliki Bukovici pri Ilirske Bistrici pri ognjišču, da bi je med spanjem ne zbolelo. Ko je spala, se ji je vrgala obleka. Na klicanje je prihitela mati, ki je strgala gorečo obleko z otroka in se pri tem po rokah hudo opekla. Dekle samo pa je bilo na zadnji strani telesa od ledij do kolen tako ožgano, da je umrlo vsled tega.

Zadržalna zveza v Celju bo 21. januarja praznovana svojo 25letnico. Tem povodom je izšla novoletna številka „Zadruge“ v slavnostni obliki.

Slovenjegradske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda občni zbor bo v nedeljo 5. t. m. v prostorih „Narodnega doma“ v Slovenjem Gradiču.

Ubil se je v Studencih pri Mariboru 63letni hlapec Ivan Mulc. Na svoj rojstni dan je bil precej pijan in ko je šel v klet po repu, padel je po stopnicah in se ubil črepino.

Mlad pokvarjen. Pred mariborskim sodiščem je bil obojsen na 4 tedne težke ječe 15 letni posestnikov sin Štefan Katz iz Ciglenca, ker je učinil hudodelstvo proti hravnosti na lastnem bratu.

Vasoval je 48 letni Sebastijan Sever pri Tereziji Vargason v Pristovi na Štajerskem. Ker se je med tem zbulil ženskin 5 letni otrok in začel jokati, zbulil se je tudi njen brat Martin Krcinar in vprašal, kdo je pri oknu. V tem je priletel kamen skozi okno v sobo. Sever je bil obsojen na 3 mesece ječe.

Uboj pri vasovalju. Na Sv. Štefana dan ob 3. zjutraj so trije fantje v Zibiki pri Šmarju pri Jelšah na Štajerskem ubili 24letnega posina Antona Orača, ko je vasoval pri 22letni omoženi Ani Močnik. Orač je bil takoj mrtev, ubijalce so pa izročili sodišču.

Vlom. V cerkev v Petrovčah na Štajerskem je vlomil neznan tat ter odnesel iz nabiralnikov okoli 50 K denarja.

Promet s tujiči v Opatiji. Dne 30. decembra se je v Opatiji ustanovilo društvo za povzdrogo prometa s tujiči. Ustanovnemu občnemu zboru je predsedoval dr. Jos. Landr. Važnost tega društva je obrazložil dr. Konrad Janežič. Društvo pravila so bila odobrena. Društvo ima že sedaj 32 rednih in 32 podpornih članov ter 6 ustanovnikov. V odbor so bili voljeni dr. Jos. Landr, dr. Gorski, I. Miran, M. Spasojević, R. Samsa, R. Stanger, A. Priskič in R. Tomašič. Namestnika sta M. pl. Zambeli in J. Kromirska. Ustanovitev tega društva je važnega pomena. Nemci so si že pred letom ustanovili tako društvo, ki se imenuje „Landesverband“, pa se nič ne ozira na Slovence, ne na Hrvate in ne na Italijane. Nemci so s tem Landesverbandom hoteli zabito nov kol nemškemu mostu do Adrije. Uspehov za promet tujičev pa to nemško društvo ni doseglo in ker tudi nič ne dela za to, je bilo potrebno ustanoviti novo društvo.

Tržaška burja je zopet v svojem elementu. Včeraj je divjala z vso silovitostjo in dosegla 96 km hitrosti na uro. Ljudje so padali po teh in se jih je nekaj tako pobilo, da so jih morali prepeljati v bolnišnico. Tudi v Ljubljani smo imeli snoči prav tržaško burjo, zato pa tudi tej primeren mraz.

Tatvina. Pred tržaškimi porotniki sta bila obsojena Josip Bianchetti in Benet in Peter Gianni tudi iz Italije na 4 os. 8 in pol leta, ker sta okradla prijatelja Cabulota in Benet za 1080 K, a so večinoma ves denar še dobili pri njima.

Reparski napad. V Trstu sta napadla dva neznana slovinca Andreja Borštnerja in ga oropal demarnice, v kateri je bilo 16 kral.

Slabe je prestal skušanje. 34letni Anton J. je bil izgnan iz Trsta. Pred meseci so mu dovolili, da sme za poskušnjo biti v mestu do 31. decembra 1907. Nesrečen se je ves čas pametno obnašal, ravno zadnjdan je pa ukradel 4 kg kave ter bil aretiran.

Blagajno se navrtali v Trstu neznanim vlonilci pri prekajevalcu Botteriju, a so jih menda prepolili, kajti denara niso vzel nič. Bilo ga je 800 K v blagajni. Vlom in vrtačenje se je zgodilo približno isti čas, ko se je razglašala razsodba nad vlonilcem in tatom Caligarism.

Novo leti je šel voščit 21letni Jernej Kralj v Trebuh pri Trstu nekemu sovaščunu, s katerim sta bila že delj časa sprta. Misil je, da se s tem spriznita. A zelo se je motil. Sovaščan je pograbil srp in zadal Kralju tri hude rane poleg levega ušesa.

Maščevanje zaradi 20 vinarov. V Nuštarju pri Zagrebu je kmet Starčevič napadel obč. stražnika Šarčevica in ga težko poškodoval, ker je moral na njegovo ovadbo plačati 20 vin. kazni zaradi škode na polju.

Krvavi poboji v cerkvi. V neki cerki blizu Zagreba je na novo leto med maščastim krvav pretep med pobožnimi verniki. Kmetje so bili vsi divji po svojih nasprotnikih, razbijali cerkvene klopi in jih metali skozi okna. Bili so tudi vojaki med pretepači ter z bajonetni mahali po ljudeh. Moralo je priti orožništvo in policija, da sta ukrotila po dolgem času divje vernike. Cerkev so zaprli, in jo bo treba na novo blagosloviti, ker so na nekaterih krajin kar luži krv. Proti mnogim pretepačem so uvedli preiskavo.

Glavo mu je odsekal. V Krimu v Bosni je kmečki fant Ilijan Kovacević v prepircu zaradi uporabe njive sunil z nožem v trebuh Jurja Bošića ter mu s sekido odsekal glavo popolnoma od telesa.

Umrli v Ljubljani leta 1907. Lansko leto je v Ljubljani, vtevši tudi deželno bolnico, umrl 1285 oseb, tedaj 20 več nego leta 1906, ko je bilo 1265 mrljev. Prirasteck je uprav neznanen, če se upošteva dejstvo, da se število prebivalstva stalno množi in da je vrhu tega lani tudi legar zahteval nekaj svojih žrtv.

K vlomu v Jebačinovo blagajno se nam poroča, da se je sedaj doognato, da ona dva tujiča, ko sta prišla isti dan po vlonu k tukajšnjemu okrajnemu glavarstvu, niste Adamski in Wasinski in da pri tem vlonu nista bila nič prizadeta. Dotična tujič sta Franc Gajšek in Leopold Steiner, ki sta ob fotografija s Štajerskega.

Nesreča. Ko je šel snoči leta 1852 v Tauži, občina Št. Vid pri Logatcu rojen delavec Ivan Tekavec

na Dunajski cesti čez progo električne železnice, pridirja v istem trenotku do njega električni voz in pahne Tekavca s tako silo na stran, da je padel in se tako poškodoval, da so ga moralni z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnišnico.

Delavsko gibanje. Včeraj se je priprjalo iz Amerike 400 Hrvatov, 105 Macedoncev in 198 Slovencev.

Izgubljene in najdene reči. Šivilja Friderika Proftova je izgubila bankovec za 10 K. — Ga. Ana Verbičeva je izgubila zlato žensko uro, vredno 50 K. — Šivilja Ivana Japljeva je izgubila bankovec za 10 K. — Gdč. Pavlina Mrakova je izgubila svilnaté čepico. — Dijak Jožef Markovič je izgubil bankovec za 50 K. — Gdč. Lina Mazijeva je izgubila zlato žensko uro s kratko verižico. — Sprev. v. Alojzij Kotar je izgubil denarico, v kateri je imel 30 K denarja.

Neka dama je v uršulinski cerkvi pozabila 10 K vreden dežnik. — Mišarski vajenec Jožef Starmann je načelno denarnico s sredino vsoto denarja, ter jo oddal pri magistratu. — Šarpa se je našla. Dobi se na svetega Petra cesti hš. 20 v prvem nadstropju.

„Društvena godba ljubljanska“ koncertuje jutri zvečer v hotelu „Južni kolo davor“ (A. Seidl). Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prostra.

Drobne novice. Bolzen in ministru Kosuthu se je shujšala. — Zakočeno je umrlo v Meki in Medini 417 romarjev.

Roparski morilec prijet. V norišnico v Branici pri Opavi je prišel mlad mož ter prosil za sprejem. Bil je sprejet, a pozneje ga je policija spoznala roparskega morilca 24letnega Andreja Kučeka, ki je ušel

iz kaznilnice v Visnici in na begu pri Bochniji umoril nekoga gostilničarja in njegovo ženo.

Veliko protivajaško agitacijo so razkrili v Budapešti. Agitacijo vodijo anarhisti, ki jih podpira grof Battay ny. Napovedujejo se senčna aretacija.

O praski roparski držbi. Ropar Vašnški je priznal, da ni ustrelil jetniškega paznika Kaukega namenoma, temveč ga je hotel le preplašiti. Nadalje je priznal razne vrome, a trdi, da je denar razdelil med svoje prijatelje in tudi reveže je podpiral. Po zaslisanju se je hotel v celici obesiti, kar pa je policija preprečila. Policija išče nekoga nevarnega pustoloveca Huttnerja, ki je bil z Vašnškim v Pragi. V Kolomeji aretirani ladiličeni igralec Kostur je poslal Vašnškemu načrt o hranilnici v Kolomeji.

Napačno linčanje. V Parizu se je pripet nedavno slediči tragikomčen prizor. Skozi okno zaprite klice je klicalo mlado dekle: »Pomagajte! Pohotnež me hoče posiliti!« Za vsak škandal lačno občinstvo je brž planilo za vozom, ga ustavilo, potegnilo iz voza uniformiranega služabnika javne bolnišnice ter ga preteplilo do nezavesti. Končno je pritekel policaj, ki pa je bil tako pameten, da je prijet dekle, ki je ravno hotelo pobegniti. Sedaj šele se je izkazalo, da je bila deklina tatica, ki jo je služba spremiljala iz bolnišnice v preiskovalni zapor. Navrhana je začela vptiti, da bi v splošni zmenšnji pobegnila. Za preganjano nedolžnost zavzeto občinstvo se je brž razgubilo.

Menih ne more biti dedič. Pred dunajskim prizivnim sodiščem se je vršila te dni slediča obravnava: Benediktinski pater Alfonz Schacher si je lastil zapuščino po svoji materi, ki je zapustila 1000 K v vrednostih parirjih. Državni erar pa patru ni hotel preupustiti zapuščine, češ, da je v vstopom v samostan napravil oblubo večnega uboštva. Pater je vložil tožbo ter se skliceval, da je župnik izvem samostana ter ima samostojno gospodarstvo. Prva in druga instanca sta izrekli, da mora patra najprej papež odvezati obljube večnega uboštva, potem šele dobi svojih 1000 K.

Ljubosumnost — bolezni. Profesor psihijatrije in živčnih bolezni na vseučilišču v Montpellieru, dr. Mairet, je dolgo časa proučeval ljubosumnost ter prišel do zaključka, da je ljubosumnost pravzaprav živčna bolezen. Po njegovih definicijah izvira ljubosumnost iz strahu, izgubiti osebo, ki smo jo bili

neko pismo gospe Elbe iz 1. 1907., v katerem se nagaša, da si je Har- den pridebil velike zasluge za domo- vino, da je razkril orgije Eulenbur- govega omisja.

Upor Indijancev v Nikaragvi.

New York 3. januarja Indijanci v Nikaragvi so se vprli proti pred- sedniku Zelagi, ki ga dolže, da je dal usmrtni njihovega poglavarja. Neka angleška križarka je iskrcala svojo moštvo, da ščiti v Nikaragvi naseljene Europejce.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 28. decembra: Jera Modic, posest- nica, 90 let, Velike čolnarske ulice štev. 8, pljučnica.

Dne 29. decembra: Ivan Virant, sin vosa- nika elektr. železnice, 20 dni, Zaloška cesta št. 10, bojast. — Hildegarda Benegalija, krojačeva hči, 3 in pol meseca, Karlovska cesta št. 30, trpnenje srca. — Ivan Černe, mesar in posestnik, 61 let, Poljanska cesta št. 29, Myelitis ascendit. — Jožef Dežman, drvar, 66 let, Krakovski nasip št. 22, kap. — Josip Čelešnik, dñmar, 34 let, je v Ljubljani utonil. — Evstahij Vilfan, krojač, 39 let, Resljeva cesta 12, srčna hiba. — Marija Handler, delavka, 43 let, Radeckega cesta 11, Amentia.

Dne 30. decembra: Marija Lukancič, ku- harica, 83 let, Prečna ulice št. 4, kron. srčna hiba. — Helena Benedičič, gostjica, 71 let, Radeckega cesta št. 11, Dementia senilis. — Blaž Koritnik, dñmar, 66 let, Radeckega cesta št. 11, jetika. — Mariana Hilaria Kremžar, uzmilnica, 30 let, Zaloška cesta 11, jetika.

V dnešnji bolniči:

Dne 28. decembra: Leopold Malič, čev- ljar, 40 let, Nephritis chron.

Dne 29. decembra: Marjeta Bukovnik, kajžarjeva žena, 49 let, vsled raka.

Dne 30. decembra: Janez di Domenico, dñmar, 27 let, Nephritis chron.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 3. januarja 1908.

izvajeni papirji.

2 Denar 1 Blago

42% majska renta 56.85 97.05

42% srebrna renta 58.85 99.05

4% avstr. kronska renta 96.85 97.05

4% zlata 11.475 114.95

4% ogrska kronska renta 93.55 98.70

4% zlata 11.10 111.30

4% posojilo dež. Kranjske 97.95 89.90

4% posojilo mesta Spiljet 10.40 101.60

4% posojilo Zadar 99.8 101.85

4% posojilo 1902. 98.25 99.40

4% češka dež. banka k. o. 98.75 99.75

4% zlato . . . . . 97 - 98 -

4% zast. pisma gal. dež. 99 - 99.80

4% hipotečne banke 10.210 4.810

4% zast. pisma Inners. 97.50 98.50

4% zast. pisma ogr. centr. 98 59 -

4% z. pis. ogr. hip. ban. 98.25 99.25

4% ob. lokačnih že- leznic d. dr. 98.50 99.50

4% ob. češke ind. banke 99.50 100 -

4% prior. lok. želes. Trst. 99.90 - -

4% prior. dolenskih žel. 98.75 99.75

4% prior. juž. žel. kup. 97.50 99.50

4% avstr. posa. za žel. p. o. 99 - 100 -

Srečke.

Brečke od 1. 1860% 148.10 162.10

- od 1. 1864 . . . . . 55.50 55.50

- tiski 142.50 146.50

- zem. kred. I. emisije 69.60 72.50

II. 27.50 27.50

- ogrske hip. banke 24.50 24.50

srbske à frs. 100 -

- turške. 83.25 184.25

Basilika srečke 20.7 2.70

Kreditne 46.9 47.9

Inomorske . . . . . 94 - 98 -

Krakovske 97.75 103.75

Ljubljanske . . . . . 64 - 70 -

Avstr. rdeč. križa 8.75 6.75

Ogr. . . . . 26.75 27 -

Rudolfove . . . . . 66 - 70 -

Salcburske . . . . . 124 - 234 -

Dunajske kom. . . . . 493 - 503 -

Delnice.

Južne železnice . . . . . 53 - 151 -

Državne železnice 67.4-26 67.6-25

Avstr.-ogrskie bančne dein. 1777-1781-1781-1781-

Avstr. kreditne banke 63.5-163.5-163.5-163.5-

Ogrske 63.5-63.5-63.5-

Zivnostenske 64.0 76.50

Premogok v Mostu (Brüx) 239.50 240.20

Alpinske montan . . . . . 220 - 21.25

Praške žel. ind. dr. 195.75 197.75

Rima-Murányi . . . . . 239.2 - 24.2 -

Trboveljske prem. družn. 625.50 626.0

Avstr. orožne tovr. družbe 24.50 24.50

Ceške sladkorne družbe 467 - 470 -

Valuta. 180 - 154 -

Žitne cene v Budimpešti.

One 3 januarja 1908

Termin

Pšenica za april . . . . . za 50 kg K 18.8

Pšenica za oktober . . . . . za 50 kg K 10.4

Rž za april . . . . . za 50 kg K 11.71

Koruz za maj 1908 . . . . za 50 kg K 7.98

Oves za april . . . . . za 50 kg K 8.88

Ef-katitv.

5 vin. vije.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 200. Srednji srednji tik 780.9 mm.

Čas opa- Stanje baro- Tempera- Vetrovi Nebo

januaria v mm metra °C m.s.vrh

2. 9. zv. 749.6 -6.5 p.m.svhbd oblačno

3. 7. zv. 743.1 -8.9 m. vsjsh. jasno

2. pop. 742.8 -5.7 p.m. jsvh. jasno

Srednja voražnja temperatura: -4° nor- malna 27° - Padavina v mm 0.0.

Indajatelj in odgovorni urednik: Basto Pustoslemšek.

Dva čevlj. pomočnika

sprejme Anton Stirn v Spodnji Ščiki štev. 22. 28.1

Razne prevode

Iz nemščine v slovenščino cirkularjev, pisem in drugih tiskovin oskrbi cena v tej stroki izvežban uradnik.

Naslov v upravnosti „Slov. Naroda“

Slama in seno v balah

je ceno napredaj v skladu na Martinovi cesti štev. 10. 4076 9

Pred kratkim se je s kolodvora v Novem mestu zatekel

pes braker,

ki čuje na ime „Levante“. Kdor bi ga dobil, naj javi to na naslov Daniel Makar v Metliku. 15

Pa trboveljski in dolenski kosovni premog

srednokosni premog

orehovni premog

gruščni premog

po najnižjih cenah, na cele vagone po premogupnih cenah, priporoča lastnik premogovnikov

J. Paulin, Ljubljana, Nova ulica št. 3.

Oklic.

Daje se v javno vedenost, da se namenata poročiti:

1. rudokop Ivan Hočevar, vдовec po Mariji roj. Gospodarič, stanujec v Gladbecku, sin dneva je Frana Hočevarja, stanujecga v Dolenski Ponikvah:

2. gospodinja Marija Ovan, stanujecga v Gladbecku, hči umrlega kmetovalca Martina Ovna, nazadnje stanujecga v Mačkovem in njegove žene Marije roj. Zupančič, stanujecga v Mačkovem na Avstrijskem.

Objaviti se ima ta klic v občini Gladbeck in v avstrijski občini Maišloka z razglasom v Ljubljani izvajajočem Slovenskem Nrodu.

Morebiti na zakonske zadruge se uporajoč ugovori se moraj v teku dveh tednov prijaviti pri podpisanim.

Gladbeck, 28. decembra 1907.

Korte S. I.

poročni uradnik kraj. poročnega urada v Gladbecku.

Okoli 20 hektolitrov

VINA

(teran) sekra od grozdja

nič stisnjene, imam napredaj, ker

prešano vino porabim za žganjenku.

Franc Cvet, Ljubljana-Moste.

Hotel, Južni kolodvor

(A. Seidel.)

Jutri, v soboto, 4. januarja

KONCERT

Ljublj. društvene godbe.

Začetek ob osmih. Vstop prost.

Za obilni obisk se priporoča

A. Seidel,

hoteler

50

blagovoli se obrniti 4066 - 10

v zalogu klavirjev

• Selenburgovih ulicah št. 6, II. nadstropje, desno.

Prodaja se tudi na obroke.